

Ciutat i Espais Metropolitans**2013/2014**

Codi: 42505

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313300 Estudis territorials i de la població	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Angel Cebollada Frontera

Correu electrònic: Angel.Cebollada@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Els generals per a l'admissió en el Màster en Estudis Territorials i de la Població

Objectius

Mòdul obligatori de l'especialitat d'Ordenació del territori, desenvolupament local i planificació territorial

El mòdul forma part dels ensenyaments troncats del màster juntament amb els mòduls de Planejament territorial i Sistemes d'informació geogràfica, planejament i paisatge i en coordinació amb el mòdul de Temes Avançats. L'objectiu dels ensenyaments troncats és de dotar als estudiants de les habilitats conceptuals i pràctiques per al disseny i redacció d'instruments d'ordenació territorial. Per fer-ho, es realitzarà un exercici pràctic, consistent en el reconeixement i identificació de valors paisatgístics i l'elaboració de propostes de normativa i gestió d'aquests valors. Aquest exercici pràctic es durà a terme a la Serra de Tramuntana de Mallorca. Amb aquesta finalitat es preveu una estada de sis dies a l'illa per fer-hi el treball de camp.

En concret, en aquest mòdul es donaran els conceptes bàsics, els instrumentals i l'acompanyament per a la realització de la Diagnosi de les Dinàmiques territorials de l'àrea d'estudi.

Competències

- Estudis territorials i de la població
- Analitzar i interpretar la interrelació entre les dinàmiques demogràfiques i transformacions territorials històriques i recents.
- Aplicar críticament els conceptes i plantejaments teòrics més avançats a l'estudi de l'ordenació del territori i la població.
- Aplicar les diferents metodologies d'anàlisi geogràfica i demogràfica a diferents escales territorials i grandàries de població.
- Detectar la complexitat de les dinàmiques territorials i demogràfiques i reconèixer els mecanismes de gestió més eficients, en particular en situacions de conflicte.
- Dissenyar projectes de planejament urbanístic i territorial utilitzant les figures i metodologies adequades a diferents escales territorials.
- Promoure l'aplicació i l'avenç dels principis de la sostenibilitat ecològica, social i econòmica.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Valorar la incidència del marc legislatiu, econòmic, polític i social en les dinàmiques demogràfiques i territorials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar els problemes poblacionals, urbans, mediambientals i paisatgístics sorgits dels processos de transformació territorial contemporanis.
2. Aplicar els conceptes de lecologia urbana ambiental en la gestió integrada de la ciutat i els espais metropolitans.
3. Aplicar la metodologia qualitativa a la gestió de lespai urbà i metropolità.
4. Avaluar els processos de transformació territorial i de la població aplicant metodologies i instruments vinculats a teories de referència, capaces de mesurar els mecanismes dactuació i els resultats.
5. Conèixer els marcs conceptuals per analitzar i interpretar els conflictes territorials.
6. Conèixer les principals legislacions i figures de planejament urbanístic i desenvolupament territorial.
7. Gestionar el conflicte i la convivència en els espais públics urbans.
8. Promoure laplicació i lavenç dels principis de la sostenibilitat ecològica, social i econòmica.
9. Promoure models de gestió basats en leducació ambiental, la participació i la certificació ambiental.
10. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc
11. Reconèixer la importància de les dinàmiques demogràfiques i econòmiques en levolució de la ciutat i els espais metropolitans.
12. Reconèixer la interrelació entre sistema politicojurídic, sistema demogràfic i dinàmica territorial.
13. Reconèixer la utilitat de les polítiques públiques en la gestió de la ciutat i els espais metropolitans.
14. Reflexionar sobre la relació entre morfologia urbana i planejament.
15. Reflexionar sobre la renovació conceptual i metodològica en relació amb el sistema urbà i la xarxa de ciutats.
16. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Continguts

1. Introducció i objectius. Els reptes ambientals i socials de la ciutat d'avui
2. Poblament i xarxa urbana
3. Dinàmiques demogràfiques
4. Dinàmiques econòmiques
5. Mobilitat i infraestructures associades
6. Necessitats de sòl i jerarquia urbana

Metodologia

- Exposicions del professorat
- Tutories individualitzades i de grup
- Una sortida de treball de camp de sis dies a l'illa de Mallorca. La sortida es durà a terme entre el 10 i el 15 d'octubre.
- Treball personal

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Disacussió en seminari	5	0,2	14, 15
Exposicions del professorat	25	1	1, 3, 4, 5, 6, 14, 16
Tipus: Supervisades			
Treball de camp	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16
Tipus: Autònomes			
Realització de la memòria del pla	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16
Realització de l'informe individual	18,5	0,74	14, 15

Avaluació

Elaboració de treballs d'avaluació
- Exercici individual del mòdul 35 %
- Treball troncal (en grup) 65%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació de l'informe individual del mòdul	35	1	0,04	14, 15
Presentació del treball troncal	65	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16

Bibliografia

BORJA, Jordi (2003) La ciudad conquistada, Madrid, Alianza Editorial

BOSCH, Jordi (2008). "Envel·liment i habitatge: les necessitats residencials de la gent gran a Catalunya" a Vivienda y sociedad. Nuevas demandas, nuevos instrumentos. Lleida. Editorial Milenio.

BURRIEL, Eugenio L. (2008) "La década prodigiosa del urbanismo español (1997-2006)" a Scripta Nova, Vol. XII, núm. 270 (64), Barcelona, Universitat de Barcelona. <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-270/sn-270-64.htm>

CARAVACA, I. "La nueva industria urbana y metropolitana: procesos, estrategias y resultados". In MÉNDEZ, R. y PASCUAL, H. (eds.). Industria y ciudad en España: nuevas realidades, nuevos retos. Aranzadi (Colección Civitas Economía y empresa): Cizur Menor (Navarra), 2006, p. 29-50.

CASTAÑER, Mita, Vicente, Joan i Boix, Gemma (Eds.) (2001) Áreas urbanas y movilidad laboral en España: Girona, 17 i 18 de marzo de 2000, Girona, Servei de publicacions de la Universitat de Girona.

CUADRADO, Sergi, DURÀ, Antoni i Estalella, Helena (2007) "Los cambios en la metodología de los asentamientos. El caso de la llanura del Alt Empordà (Girona)", Boletín de la AGE, nº 43, p. 335 - 355.

Diputació de Barcelona (2008) Ciutats en (re)construcció: necessitats socials, transformació i millora de barris, Barcelona, Diputació de Barcelona.

DONAT, Carles (2011) "L'habitatge a la Regió Metropolitana de Barcelona. 1995-2006" a Papers. Regió Metropolitana de Barcelona. Territori. Estratègies. Planejament, núm. 51. Barcelona. Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

DONAT, Carles; FAJARÍ, Lluís; BARNADA, Jaume (coords.) (2008) Anàlisi i diagnosi de l'estat de l'habitatge a Barcelona. Pla d'Habitatge de Barcelona. 2008-2016. Barcelona, Institut Municipal d'Urbanisme, Ajuntament de Barcelona. http://www.bcn.es/habitatge/bcn_pla_pla.shtml

DPTOP (2010) Pla territorial metropolità. Memòria General I. Marc de referència, Barcelona, Secretaria per a la planificació territorial. Departament de Política territorial i obres públiques. Generalitat de Catalunya. <http://www20.gencat.cat/portal/site/territori/menuitem.2a0ef7c1d39370645f13ae92b0c0e1a0/?vgnextoid=93e6aa>

DPTOP (2010) Pla territorial metropolità. Memòria General II. Escenaris, reptes i alternatives, Barcelona, Secretaria per a la planificació territorial. Departament de Política territorial i obres públiques. Generalitat de Catalunya. <http://www20.gencat.cat/portal/site/territori/menuitem.2a0ef7c1d39370645f13ae92b0c0e1a0/?vgnextoid=93e6aa>

EEA (2006) The urban sprawl in Europe. The ignored challenge. EEA report nº 10/2006, Copenaguen http://www.eea.europa.eu/publications/eea_report_2006_10/eea_report_10_2006.pdf/view

INDOVINA, Francesco (Coord.) (2007) La ciudad de baja densidad. Lógicas, gestión y contención, Barcelona, Diputació de Barcelona

LEAL, Jesús; CORTÉS, Luís (1998) La dimensión de la ciudad, Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas.

LÓPEZ DE LUCIO, R. (1993) Ciudad y urbanismo a finales del siglo XX, València, Servei de publicacions de la Universitat de València.

LÓPEZ, Joan. i REY, Alba (2008) Inmigración y segregación en las áreas metropolitanas españolas: la distribución territorial de la población no europea en el período 2001-2006. Barcelona, IET. <http://www.ietcat.org/images/pdf/publicacions/workingpapers/IET%20working%20paper%20035.pdf>

MARTÍN RAMOS, Ángel (ed.) (2004) Lo urbano en 20 autores contemporáneos, Barcelona, Edicions UPC.

MIRALLES-GUASCH, Carme i DONAT, Carles i BARNADA, Jaume (2007) "Habitatge i mobilitat residencial a la Regió Metropolitana i a la província de Barcelona" a PAPERS. Regió Metropolitana de Barcelona. Territori. Estratègies. Planejament. núm. 46, Barcelona, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona. http://www.iermb.uab.cat/htm/revistaPapers_numeros.asp

MIRALLES-GUASCH, Carme i DONAT, Carles (2007). "Característiques de la demanda jove d'habitatge a la regió metropolitana de Barcelona" a Revista. ACE. Arquitectura, Ciuda y Entorno., núm. 5. Barcelona. CPSV-UPC. http://www-cpsv.upc.es/ace/Articles-n5/numero5_pdf/DEF8_carme%20miralles.pdf

MIRALLES-GUACH, Carme i CEBOLLADA, Àngel (2003) Movilidad y transporte. Opciones políticas para la Ciudad, Madrid, Fundación Alternativas. <http://www.falternativas.org/laboratory/documentos/documentos-de-trabajo/movilidad-y-transporte-opciones-polit>

MIRALLES-GUASCH, Carme (2002) Ciudad y transporte. El binomio imperfecto, Barcelona, Ariel.

MONÉS, Mª Antonia i CARRERA, Josep M^a (2003) La Barcelona Metropolitana els propers vint anys: prospectiva de mercat de treball, demografia i habitatge, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, Gabinet Tècnic de Programació.

MONTANER, Josep M. i SUBIRATS, Joan (2012) Repensar las políticas urbanas. Apuntes para la agenda urbana, Barcelona, Diputació de Barcelona

NEL-LO, Oriol (2001) Ciutat de ciutats, Barcelona, Editorial Empúries (versió en llengua castellana: Cataluña, ciudad de ciudades, 2002, Lleida, Milenio)

NEL-LO, Oriol (2011) "Les dinàmiques territorials a la Regió Metropolitana de Barcelona (1985-2006). Hipòtesis interpretatives" a Papers. Regió Metropolitana de Barcelona. Territori. Estratègies. Planejament, núm. 51, Barcelona. Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

NEL-LO, Oriol (2012) Ordenar el territorio. La experiencia de Barcelona y Cataluña. Valencia,

Tirant-Humanidades.

PUJADAS, Isabel; LÓPEZ, Cristina (2005) "Hogares y cambios residenciales: la diferenciación espacial de los hogares en la región metropolitana de Barcelona 1986-2001" a Cuadernos Geográficos de la Universidad de Granada. núm. 36, pags. 409-436, Granada, Universidad de Granada.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2124424>

SERRA, J. (1998). "Migracions metropolitanes i desconcentració demogràfica." a Revista econòmica de Catalunya. núm. 33. Barcelona. Col·legi d'Economistes de Catalunya. p. 77-88.

SUBIRATS, Joan (Coord.) Redes, territorios y gobierno. Nuevas respuestas locales a los retos de la globalización, Barcelona, Diputació de Barcelona.

Per a cada tema del programa es donarà bibliografia complementària específica.